نهج‌الامامة

نهج البلاغه در کلام امام خامنه‌ای

رهایم کنید!

بعد از آنی که عثمان کشته شد، امیرالمؤمنین می‌توانست به صورت یک چهره موجه، یک آدم فرصت‌طلب، یک نجات‌بخش، بیاید توی میدان بگوید‌ها مردم دیگر حالا راحت شدید، خلاص شدید، مردم هم دوستش می‌داشتند. نه. در بعد از حادثه عثمان هم باز امیرالمؤمنین اقبالی به سمت قدرت و قبضه کردن حکومت، اولِ کار نکرد. «دَعُونی وَالْتَمِسُوا غَیری» چقدر این روح بزرگ است. من را رها کنید ای مردم، بروید سراغ دیگری. اگر دیگری را به حکومت انتخاب کردید، من وزیر او خواهم بود، من در کنار او خواهم بود. این فرمایشاتی است که امیرالمؤمنین در آن روزها کرد. مردم قبول نکردند. مردم دیگر قبول نکردند. نمی‌توانستند غیر از امیرالمؤمنین کس دیگری را به حکومت انتخاب کنند. تمام اقطار اسلامی با امیرالمؤمنین بیعت کردند.... بعد از اینکه امیرالمؤمنین بیعت کردند، البته قبل از آنی که با آن حضرت بیعت کنند، حضرت فرمود که «واعْلَمُوا» بدانید، «إنّی إنْ أجَبْتُکمْ» اگر حالا که شما اصرار می‌کنید من حکومت را به دست بگیرم، اگر من پاسخ مثبت به شما دادم، مبادا خیال کنید که من ملاحظه چهره‌ها و شخصیت‌ها و استخوان‌های قدیمی و آدم‌های نام و نشان دار را خواهم کرد. مبادا خیال کنید من از این و آن تبعیت و تقلید خواهم کرد. روش دیگران را روش خودم قرار خواهم داد. ابداً. «وَاعْلَمُوا أنّی إنْ أجَبْتُکم رَکِبْتُ بِکم ما أعْلَمُ» (خطبه ۹۲) آن‌جوری که خود من علم دارم و می‌دانم و تشخیص دادم، از اسلام دانستم، آن‌جور من شما را حرکت خواهم داد و اداره خواهم کرد. این اتمام حجت‌ها را هم با مردم کرد امیرالمؤمنین و خلافت را قبول کرد. می‌توانست امیرالمؤمنین در آنجا هم به خاطر حفظ مصالح و ملاحظه جوانب قضیه و این چیزها کوتاه بیاد، دل‌ها را به دست بیاورد. این‌جا هم با کمال قاطعیت بر اصول اسلامی و ارزش‌های اسلامی پافشاری کرد به طوری که آن همه دشمن در مقابل علی صف کشید و امیرالمؤمنین در یک اردوگاه، با تجلی کامل زر و زور و تزویر و در یک اردوگاه با چهره‌های موجه و معتبر و معروف، و در یک اردوگاه دیگر با عناصر مقدس‌مآب و علی‌الظاهر متعبد، اما ناآگاه از حقیقت اسلام، از روح اسلام، از تعالیم اسلام، از شأن و مقام امیرالمؤمنین، و اهل تَشَبُّث به خشونت و قصاوت و بداخلاقی، با این گونه افراد مواجه شد. در سه اردوگاه امیرالمؤمنین با سه خط جداگانه که ناکثین و قاسطین و مارقین باشند، امیرالمؤمنین جنگید که هر کدام از این وقایع نشان‌دهنده همان روح توکل به خدا و ایثار و دور شدن از منیت و خودخواهی در امیرالمؤمنین است. و بالأخره هم در همین راه امیرالمؤمنین به شهادت رسید؛ که درباره آن حضرت گفته‌اند: «قُتِلَ فی مِحْرابِ عِبادَتِهِ لِشِدَّةِ عَدْلِهِ» علی را عدلش به خاک و خون غلتاند.

۱۳۶۸/۰۲/۰۸

یادداشت

ضروریات موفقیت دیپلماسی معنوی

محمد قنبری

فعال فرهنگی

انتشار بخش‌هایی از سخنرانی حاج‌آقا قاسمیان در سرزمین وحی، بار دیگر مسئله مهم و راهبردی «لزوم انضباط گفتاری و رفتاری در عرصه‌های بین‌المللی» را به صدر توجه رسانه‌ها و فعالان انقلابی کشاند. آنچه در قالب ابراز غیررسمی یا سخنانی ظاهراً دغدغه‌مند و احساسی مطرح می‌شود، اگر با سیاست‌های کلان نظام جمهوری اسلامی و تدابیر حکیمانه مقام معظم رهبری زاویه داشته باشد، نه‌تنها کمکی به جبهه مقاومت و هویت انقلابی نمی‌کند، بلکه می‌تواند برآیند آن، آسیب به وحدت اسلامی و بهره‌برداری دشمنان از فرصت‌های خودساخته باشد.

نظام جمهوری اسلامی ایران از نخستین سال‌های پس از پیروزی انقلاب تا امروز، حج را نه تنها یک فریضه دینی، بلکه یک ظرفیت تمدنی و دیپلماسی فرهنگی ـ سیاسی در سطح امت اسلامی تعریف کرده است. این نگاه حکیمانه، با رهبری داهیانه مقام معظم رهبری، بر چند اصل کلیدی استوار بوده است: حفظ عزت زائر ایرانی، پرهیز از تحریک بی‌مورد، مراقبت از امنیت حجاج، رعایت شأن قبله مسلمانان، و حرکت در مسیر وحدت اسلامی.

در چنین چارچوبی، هرگونه موضع‌گیری شتاب‌زده، اظهارات تحریک‌آمیز یا بروز رفتارهایی خارج از نقشه راه تعریف‌شده، مصداق خروج از صف وحدت و بی‌توجهی به مصالح امت اسلامی است. متأسفانه آنچه از سوی قاسمیان در مکه معظمه مطرح شد ــ فارغ از نیت شخصی ایشان ــ خارج از این مسیر و قواعد بود و هم در فرم و هم در محتوا، با تذکرات مکرر مقام معظم رهبری در خصوص «نحوه حضور ایرانیان در حج» مغایرت داشت.

رهبر معظم انقلاب در دیدارهای متعددی، از جمله در دیدار مسئولان و دست‌اندرکاران حج، به روشنی تأکید کرده‌اند که حج جای رفتارهای احساسی، شعاری و ساختارشکنانه نیست. مسیر ابراز حقیقت و استیفای حقوق امت اسلامی، از طریق تدبیر، حکمت، هماهنگی و وحدت می‌گذرد؛ نه از راه اقدامات فردمحور و ابتکارهای بدون پشتوانه.

باید متذکر شد در شرایطی که دشمنان اسلام، از جمله امریکا، رژیم صهیونیستی و برخی رسانه‌های وابسته به دولت‌های مرتجع منطقه، در تلاش برای تفرقه‌افکنی میان شیعه و سنی هستند، کوچک‌ترین لغزش گفتاری یا نمایشی در موسم حج، خوراک تبلیغاتی عظیمی در اختیار آنان قرار می‌دهد، به‌ویژه وقتی که از زبان کسی بیان می‌شود که عنوان روحانی و چهره فرهنگی دارد و سخن او نه در سطح شخصی، بلکه در تراز گفتمان انقلاب اسلامی قضاوت می‌شود.

انقلابی‌گری واقعی، تبعیت از ولایت است؛ نه تفسیر شخصی از دین و انقلاب. در میدان‌هایی همچون حج، آن‌که خود را فدایی نظام می‌داند، باید دقیق‌ترین پیروی را از اوامر و نواهی رهبری معظم انقلاب داشته باشد، نه آنکه در هیجان یا احساس تکلیف فردی، میدان وحدت اسلامی را به جولانگاه رفتارهای شخصی بدل سازد.

در پایان، بار دیگر بر این اصل تأکید می‌کنم که نظم، وحدت، امنیت و هماهنگی در موسم حج، از ضروریات موفقیت دیپلماسی معنوی جمهوری اسلامی ایران است. هرگونه خروج از این چارچوب، ولو با نیت خیرخواهانه، می‌تواند اثرات جبران‌ناپذیری در عرصه جهانی داشته باشد. از این رو، انتظار می‌رود نهادهای ذی‌ربط و مسئولان فرهنگی کشور، با دقت بیشتر نسبت به چینش چهره‌های اعزامی به حج و کنترل رفتارهای آنان اقدام نمایند تا تصویر جمهوری اسلامی در صحنه جهانی خدشه‌دار نشود.

خبر اول

رئیس جمهور در نشست هم‌اندیشی همکاری دولت و دانشگاه‌ها:

دانشگاه باید بازیگر اصلی حل بحران‌های کشور شود

ریاست جمهوری

رئیس جمهور بر ضرورت نقش‌آفرینی دانشگاه‌ها در حل مسائل ملی و منطقه‌ای تأکید کرد و خواستار مشارکت فعال دانشگاهیان در اصلاح نظام بودجه‌ریزی، اقتصاد و مدیریت منابع شد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر ریاست جمهوری، دکتر مسعود پزشکیان صبح دیروز، در نشست هم‌اندیشی درباره همکاری دولت و دانشگاه‌ها برای حل مسائل ملی و منطقه‌ای اظهار داشت: آنچه در ذهن من وجود دارد، این است که تحقیق و فعالیت‌های علمی باید با هدف حل مسئله انجام و تلاش شود مسائل کشور برطرف شود. ما مسیرهایی را به اشتباه پیموده‌ایم و دانشگاه‌ها و استادان دانشگاه باید اعلام کنند که این مسیرها اشتباه بوده و راه درست را نشان دهند. در حوزه‌هایی مانند اقتصاد، اشتغال، مصرف انرژی و آب، نیازمند آن هستیم که استادان دانشگاه و دانشگاه‌ها راه‌حل ارائه دهند و مسئولیت حل مشکلات را بر عهده بگیرند.

رئیس‌جمهور همچنین با تأکید بر لزوم اصلاح نظام بودجه‌ریزی کشور گفت: به‌زودی دوباره به فصل بودجه‌ریزی می‌رسیم و اگر از هم‌اکنون به فکر اصلاح نظام بودجه‌ریزی نباشیم، در فصل بودجه به‌دلیل فوریت و عجله‌ای که ایجاد می‌شود، دوباره همان شیوه‌های بودجه‌نویسی سال‌های گذشته تکرار خواهد شد. معتقدم بودجه باید بر اساس عملکرد تنظیم شود، در حالی که هم‌اکنون بودجه بر مبنای یک تعریف از قبل مشخص تقسیم می‌شود و عملکرد در تخصیص آن تأثیری ندارد. لازم است از هم‌اکنون یک تیم دانشگاهی، به پیشنهاد خود دانشگاه‌ها، اصلاح نظام بودجه‌ریزی را آغاز کند و پیشنهادهای خود را ارائه دهد. اصلاح نظام بودجه‌ریزی یک فرایند پیچیده است و نمی‌توان برای همه دستگاه‌ها یک نوع بودجه‌نویسی را پیشنهاد کرد.

■ دانشگاه می‌تواند بسیاری از مشکلات را حل کند

دکتر پزشکیان با بیان اینکه دانشگاه‌ها می‌توانند بسیاری از مشکلات کشور را حل کنند، گفت: دانشکده‌های مختلف می‌توانند هر کدام در حوزه تخصصی خود مسائل و مشکلات کشور را بررسی و راه‌حل آن را ارائه دهند. به‌عنوان مثال، دانشکده شیمی می‌تواند بگوید چگونه می‌توان مواد اولیه لازم برای تولید دارو را در کشور تهیه کرد تا مجبور به واردات نشویم. در حوزه‌های دیگر هم می‌توان این کار را انجام داد. به‌عنوان مثال، معادن بسیاری داریم که با کمک دانشگاه می‌توان آنها را فعال کرد. رئیس‌جمهور به برخی بحران‌ها اشاره کرد و اظهار داشت: در تهران با معضل کمبود آب مواجه‌ایم و اینکه که چگونه می‌توانیم آب این شهر را تأمین کنیم و شهر تا چه اندازه می‌تواند بزرگ شود. هوای تهران را چگونه می‌توان پاکیزه نگه داشت؟ دانشگاه‌ها می‌توانند در این حوزه وارد شوند و با دانش و نوآوری‌هایی که دارند، مشکل آب و هوا را حل کنند. مشکل آب مختص تهران نیست؛ حتی در شهرهای ساحلی مثل آبادان و خرمشهر هم مشکل آب داریم، در صورتی که به نظرم با کمک دانشگاه‌ها می‌توان این مشکلات را حل کرد.

رئیس‌جمهور با تأکید چند باره بر ضرورت ایفای نقش پررنگ‌تر دانشگاه‌ها در حل مسائل کشور اظهار داشت: دانشجویان ذهن بازتری دارند و می‌توانند راه‌حل‌های خلاقانه برای مشکلات ارائه دهند، برای حل مسائل کشور نیاز به افرادی با ذهن باز و خلاق داریم.

پزشکیان با انتقاد از وضعیت معیشتی اعضای هیئت‌های علمی دانشگاه‌ها گفت: به دلیل محدودیت بودجه، دانشگاه‌ها قادر نیستند حقوق مناسبی به اعضای هیئت علمی پرداخت کنند و این مسئله موجب خروج نخبگان از فضای دانشگاهی شده است. رفع این وضعیت تنها با فعال‌سازی دانشگاه‌ها در فرایند حل مسائل کشور ممکن خواهد بود و دانشگاه‌ها باید به بازیگران اصلی در این عرصه تبدیل شوند.

رئیس‌جمهور با اشاره به برنامه‌های دولت چهاردهم برای مشارکت دادن دانشگاه‌ها در عرصه رفع مشکلات، پیشنهاد داد که حل مسائل یک استان به‌طور آزمایشی به دانشگاهیان و نخبگان سپرده شود و افزود: می‌توان شرکت‌های زیان‌ده دولتی را نیز به دانشگاه‌ها واگذار کرد تا آنها را سودآور کنند و از این طریق درآمد هم کسب نمایند.

■ ریشه مشکلات در تصمیمات غیرکارشناسی است

پزشکیان با تأکید بر ضرورت مشارکت همه دیدگاه‌ها در فرایند تصمیم‌گیری عالمانه و منطقی در کشور گفت: این روزها شاهد آن هستیم که یک تصمیم بدون کار کارشناسی دقیق و تهیه پیوست‌های لازم، کل کشور را به دردسر انداخته است. اگر آن روز که این تصمیم را می‌گرفتند به عنوان مثال یک جامعه‌شناس هم در جلسه حضور می‌داشت و ابعاد اجتماعی این تصمیم را تشریح می‌کرد، شاید به این شکل تصمیم‌گیری نمی‌شد. اگر هنگام تصمیم‌گیری از همه تخصص‌ها و حتی از افراد بومی و مشرف به مسائل، مانند امام جمعه یک شهر نیز دعوت شود، دیگر تصمیمات غیرکارشناسی که موجب بحران‌های گسترده در کشور می‌شوند، اتخاذ نخواهند شد. پزشکیان همچنین با اشاره به برنامه دولت برای واگذاری بخشی از اختیارات به استانداری‌ها، دانشگاه‌ها را به ارائه پیشنهادهای عملی برای مدیریت مسائل استان‌ها فراخواند.

■ پیشنهاد مالی پزشکیان به دانشگاه‌ها

رئیس‌جمهور به موضوع یارانه‌های انرژی نیز اشاره کرد و گفت: گفته می‌شود سالانه ۱۵۰ میلیارد دلار یارانه انرژی در کشور پرداخت می‌شود که بخش زیادی از آن هدر می‌رود. اگر دانشگاه‌ها بتوانند طرحی ارائه دهند که موجب کاهش ۲۰ درصدی مصرف انرژی شود، دولت آماده است مابه‌التفاوت آن را به دانشگاه‌ها پرداخت کند تا بتوانند از این طریق حقوق اعضای هیئت علمی را افزایش دهند.

در این جلسه پیش از سخنان رئیس‌جمهور، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با اشاره به برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته برای ارتقا و افزایش رابطه بین دانشگاه و عرصه‌های صنعت، اقتصاد و اجتماع برای حل مشکلات کشور اظهار داشت: این رابطه چند دهه است که شکل گرفته به طوری که در سال ۱۳۹۲، دانشگاه‌ها ۳ هزار پروژه از سوی دولت داشت و امسال این رقم به ۱۱ هزار پروژه رسیده است. این حجم از همکاری دانشگاه و صنعت که در هماهنگی با دولت صورت گرفته، در مقایسه با سایر کشورها معقول است، هر چند که توقع بیشتری در این زمینه وجود دارد. رئیس‌جمهور نیز در واکنش به این سخنان وزیر علوم، با بیان اینکه آنچه عنوان شد مایه خرسندی، اما ناکافی است، بر ضرورت نقش‌آفرینی عملیاتی‌تر دانشگاه‌ها در عرصه حل مشکلات تأکید کرد.

اطلاعیه

جزئیات مراسم ارتحال حضرت امام در حرم مطهر

رهبر معظم انقلاب سخنران روز ۱۴ خرداد

جزئیات مراسم ارتحال حضرت امام خمینی در شب و روز ۱۴ خرداد در حرم مطهر بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران طی اطلاعیه‌ای اعلام شد.

به گزارش ایرنا در اطلاعیه ستاد مرکزی بزرگداشت حضرت امام خمینی (س) خطاب به هموطنان عزیز و مردم شریف ایران آمده است: امسال چند مناسبت، این رویداد مهم را متفاوت‌تر از گذشته در پیش چشم میلیون‌ها ناظر داخلی و خارجی برجسته نموده است.

الف) به لحاظ معنوی تقارن روز بزرگداشت حضرت امام خمینی در ۱۴ خرداد با شب عرفه، این بزرگ‌ترین میعاد عارفان و مناجاتیان، بستری است برای بهره‌مندی بیشتر از معنویت ایام حج و هم‌صدایی با مناجات حاجیان در حرم احیاگر راستین حج ابراهیمی و آموزگار عرفان حسینی.

ب) تداوم رنج دردآور مظلومان بی‌پناه فلسطینی، سکوت شرم‌آور شورای امنیت سازمان ملل، بی‌تحرکی نهادهای مسئول بین‌المللی در برابر نسل کشی آشکار و فجایع بی‌نظیر رژیم صهیونیستی در غزه در یک سو و در سوی دیگر امواج رو به افزایش اعتراض‌ها و اجتماعات مردمی حتی در داخل کشورهای حامی رژیم صهیونیستی و موج روز افزون خشم عمومی انسان‌های آزاده جهان از این همه جنایت و کشتار آشکار، تقابل واقعی خیر و شر را عریان‌تر از همیشه به نمایش گذارده است. بزرگداشت یاد و نام امام خمینی، که فریادش علیه ستمگران و مستکبران، و شعارش آزادی فلسطین و قدس عزیز بود، مناسب‌ترین جلوه‌گاه ابراز ندای فطرت‌های پاک در حمایت از مظلومان و برائت از ستمگران است. و در همین راستا این مراسم در واقع در سال جاری بزرگداشت همه آزادگان شهید و سرافرازی است که در مسیر مقاومت و دفاع از مظلومان در جبهه مقاومت به لقای حق شتافته‌اند.

ج) مراسم ۱۴ خرداد امسال در شرایطی برگزار می‌شود که دولت محترم با شعار وفاق ملی برای کاهش مشکلات معیشتی مردم و رفع ناترازی‌ها و تقویت بنیه اقتصادی کشور صادقانه در تلاش است و در عرصه سیاست خارجی نیز همزمان فعالانه برای احقاق حقوق ملت بزرگ ایران و رفع تحریم‌های ظالمانه، روند مذاکرات پیچیده و دشوار را با هوشمندی و متانت و البته با اقتدار و صلابت مدیریت کرده و به پیش می‌برد؛ مطمئنانیل به موفقیت در این عرصه‌ها بیش از هر زمانی در گرو همدلی تمامی مسئولان و خدمتگزاران قوای مختلف نظام؛ و نیازمند حمایت و همصدایی آحاد ملت شریفمان است. و ان‌شاءالله نظام جمهوری اسلامی این مسیر را با «امید و اقتدار» به سرمنزل مقصود خواهد رساند.

این اطلاعیه افزوده است: حضور گسترده پیروان حضرت روح الله در حرم امام خمینی در روز ۱۴ خرداد در کنار مسئولان نظام جمهوری اسلامی و در محضر رهبر معظم انقلاب اسلامی و در دیگر مجالسی که در سطح کشور برگزار می‌گردد در حقیقت نمایانگر عزم جزم ملت و مسئولان ایران برای ایستادن بر حقوق حقه خویش همزمان با تلاش صادقانه در کاهش تنش‌ها و ایجاد فضایی آرام و امن برای پیشرفت و تعالی کشور در همه زمینه‌ها است چراکه آرمان امام خمینی: ایران همیشه سربلند و اسلام همواره سرافراز بوده و هست. در ادامه تصریح شده: ستاد مرکزی بزرگداشت امام خمینی و کمیته‌های مختلف آن با کمال افتخار آمادگی خویش برای گرامیداشت مقدم سبز و گرم شما یاوران ایران و اسلام عزیز، دوستان و پیروان امام خمینی را در برنامه‌های بزرگداشت حضرت امام به شرح زیر اعلام می‌دارد:

مراسم سه‌شنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۴: شب ۱۴ خرداد بعد از نماز مغرب و عشاء با قرائت قرآن و عزاداری و سخنرانی جناب آقای دکتر پزشکیان ریاست محترم جمهوری اسلامی در حرم مطهر حضرت امام.

مراسم چهارشنبه ۱۴ خرداد ۱۴۰۴: مراسم عظیم دینی، سیاسی و ملی میثاق با امام و بیعت با رهبری روز چهارده خرداد از ساعت ۸ صبح در حرم مطهر حضرت امام با قرائت قرآن و عزاداری و سخنان یادگار امام آغاز و سپس همگان از بیانات مهم و حکیمانه رهبر عظیم‌الشأن انقلاب حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای بهره‌مند خواهند شد.

■ تشریح ضرورت برگزاری مراسم بزرگداشت امام

تولیت حرم مطهر امام نیز روز گذشته در دیدار اعضا و دست اندرکاران ستاد مرکزی سی و ششمین سالگرد بزرگداشت امام خمینی، طی سخنانی گفت: مراسم امام هرچقدر بزرگ‌تر باشد، قدرت پاک کردن دسیسه‌ها بیشتر است. ای کاش توان ترابری در کشور بیشتر بود تا تعداد بیشتری از مردم پای سخنان رهبر انقلاب حضور پیدا کنند و چنین ظرفیتی در مردم حقیقتاً وجود دارد.

حجت‌الاسلام سید حسن خمینی گفت: همیشه باید درباره فلسفه وجودی این ستاد پرسش کرد. این ستاد مقدمه مراسم بزرگداشت امام در روز ۱۴ خرداد است. اما نفس برگزاری هر ساله این مراسم برای مردم به رغم حساسیت‌های امنیتی چندسال اخیر، افزایش جسارت‌های رژیم صهیونیستی، سختی رفت و آمد برای مردم و.. ممکن است مورد پرسش قرار گیرد و به عنوان مثال گفته شود، می‌توان به جای مراسم، در منزل جزئی از قرآن را خواند یا به فقرا کمک کرد. البته این پرسش‌ها در مورد راهپیمایی اربعین و سایر مناسک نیز می‌تواند مطرح شود. وی سپس در تشریح ضرورت برگزاری مراسم به رغم این پرسش‌ها، افزود: تجمعات بزرگ انسانی بزرگ‌ترین پاک کننده هجمه‌های تبلیغاتی هستند. ما به امام نیازمندیم، نه امام به ما. رهبر انقلاب نیز گفتند، «امام جان جمهوری اسلامی است». پس اگر امام را از آن بگیریم، یک جسد بی‌جان است. در طول سال امام را از راه تمسخر یک قسمت از سخنرانی ایشان یا تحلیل‌های خاص بمباران تبلیغاتی می‌کنند، اما مراسم ۱۴ خرداد یا ۲۲ بهمن تمام این دسایس را پاک می‌کند. لذا این مراسم، بزرگداشت شخص امام نیست؛ بلکه احیای جامعه و دمیدن روح تازه به آن است.

ویژه

مردم دو دسته‌اند! انقلابی و عموم؟!

«این مدل نماز جمعه‌ها حتی قشر انقلابی را هم راضی نمی‌کند، چه رسد به عموم مردم!» این عبارت بخشی از نقد یک نماینده جوان مجلس است که این روزها، علاقه‌مند است به هر ساحتی ورود کند و نقدی بزند.

فارغ از اینکه نگاه این نماینده، به تریبون نماز جمعه چقدر درست است یا غلط و اینکه آیا اگر هر هفته ائمه جمعه فقط زخم‌ها را ببینند و پشت تریبون جار بزنند، بی‌آنکه اثری از امیدآفرینی و شرح موفقیت‌ها در خطبه‌های آنان باشد، کار درستی است یا خیر، اصل تقسیم بندی او از مردم محل اشکال و مناقشه است. از نظر این نماینده مردم دو دسته‌اند: قشر انقلابی، و عموم مردم!

این تقسیم بندی معیوب، علاوه بر اینکه خط کشی تفرقه‌افکنانه‌ای از توده مردم با عناوین انقلابی و غیر انقلابی (عموم مردم) ترسیم می‌کند، و عملاً با این دست فرمان اقشار مختلف مردم را با معیارهای انتزاعی جداسازی می‌کند، دوقطبی‌سازی را ترویج و تبلیغ می‌کند که روشی خطرناک، فرصت‌سوز و ضد عقلانیت است.

به عبارت دیگر، این نگاه مخدوش و انحرافی، اذعان به علاقه‌ای درونی است که دوقطبی‌سازی در جامعه را میدان مناسبی برای نشو و نما و دیده شدن می‌داند، شاید به همین دلیل است که حمله سلسله‌وار به نماز جمعه را در عصر جمعه هر هفته معیار مناسبی برای داغ کردن این دوقطبی می‌داند. نگاهی که توده مردم را با عینک خودی و نخودی، تقسیم بندی می‌کند، آیا می‌توان به شعارهای عدالتخواهانه او در حمایت از مردم باور کرد؟

یادداشت

حمیدرضا شاه‌نظری

امام خمینی احیاگر هویت ایرانی ـ اسلامی

امام خمینی(ره) چراغی در تاریک‌ترین دوران ایران معاصر برافروخت و در زمانه‌ای پر از تردید و سردرگمی، هویت ایرانی اسلامی را از خاکستر تحقیر و غربت دوباره زنده کرد. در برهه‌ای که فرهنگ و تاریخ ملت ایران زیر سنگین‌ترین فشارهای استعمار و استحاله فرهنگی قرار داشت، امام خمینی(ره) نه‌تنها مرزهای جغرافیایی و سیاسی کشور را حفظ کرد، بلکه اصالت و هویت معنوی این سرزمین را احیا نمود.

در دل هر ملت، هویتی نهفته است که چون رودی جاری، حافظ بستر زندگی و فرهنگ آن است. اگر این رود خشک شود، خاک آن ملت تبدیل به سراب بی‌هویتی می‌شود. هویت، تنها یک نام یا نشان نیست، بلکه جریانی پیوسته از معنا، فرهنگ، تاریخ و ایمان است که در رگ‌های یک ملت جاری است. هویت در نگاه اجتماعی، بیشتر از یک نام یا نشان، به «خودآگاهی جمعی» اشاره دارد، آن چیزی که یک ملت را در گذر زمان به هم پیوند می‌دهد و معنای زندگی را به آن می‌بخشد و مجموعه‌ای از باورها، ارزش‌ها، خاطرات تاریخی و نگرش‌های معنوی است که شکل‌دهنده «خود»ی است که یک جامعه به خود می‌دهد. وقتی از هویت ایرانی اسلامی سخن می‌گوییم، به مفهومی سرشار از لایه‌های عمیق فرهنگی و فلسفی اشاره داریم. هویتی که بیش از هزار سال است در دل تاریخ ایران ریشه دوانده و میان باورهای اسلامی و میراث کهن ایرانی پیوندی ناگسستنی برقرار کرده است.

از دوره مشروطه تا پایان دوره پهلوی، ایران گرفتار تنش‌های هویتی بود، تنش میان سنت و مدرنیته، دین و سیاست، شرق و غرب. در دوره پهلوی دوم، سیاست‌های تجددگرایانه شاه، با رویکردی کاملاً غرب‌زده و بعضاً ضد دینی، تلاش کردند دین را از عرصه عمومی حذف کنند و فرهنگ و هویت ملی را در قالبی غیر بومی تعریف کنند. برنامه‌هایی چون کشف حجاب اجباری، تغییر تقویم و تعطیلی برخی مناسک دینی، نشانه‌های آشکاری از این تلاش بودند. در این دوران، بسیاری از ایرانیان احساس می‌کردند که نه با غرب قابلیت همنشینی دارند و نه با وضع موجود کشور خود، اما برای چاره‌جویی نیز راهی نمی‌یافتند. یک بحران هویتی عمیق، نوعی بی‌قرار معنوی و فرهنگی، جامعه را فرا گرفته بود. ملت ایران علی‌رغم دارا بودن سرزمینی کهن با تمدنی تاریخی و فرهنگ غنی اسلامی، در قرن بیستم شاهد یکی از بزرگ‌ترین بحران‌های هویتی خود بود، بحرانی که ریشه در سیاست‌های استعماری، سکولاریسم اجباری و تحمیل فرهنگی داشت. اما این بستر خشکانده شده، ناگهان با طلوع مردی که صدایش در اعماق جان مردم نشست، بار دیگر به زندگی برگشت.

امام خمینی (ره)، به‌عنوان فیلسوف و رهبر انقلاب اسلامی، نقشی بنیادین در بازسازی هویت ملت ایران ایفا کرد، بازسازی‌ای که از سطح سیاسی فراتر رفته و به عمق فلسفی و فرهنگی ملت نفوذ کرد. امام خمینی(ره) که خود از مفاخر فلسفه اسلامی و مفسر قرآن کریم بود، توانست نگرشی نو به هویت جمعی ارائه دهد. او نگرشی را پایه‌ریزی کرد که در آن، هویت ایرانی و هویت اسلامی نه رقیب بلکه مکمل یکدیگرند. امام خمینی(ره) معتقد بود که اسلام نه تنها یک دین، بلکه یک فرهنگ و طریقت زندگی است که می‌تواند با فرهنگ متعالی کهن ایران هم‌نوایی داشته باشد و آن را غنی‌تر کند. همچنین بر خلاف مدرنیته غربی که انسان را صرفاً یک موجود مادی می‌بیند، حکمت امام بر این تأکید داشت که انسان ایرانی اسلامی، موجودی آزاد است که هویت خود را نه از تحمیل قدرت‌های خارجی که از درون جامعه و باورهای خود می‌گیرد. این آزادگی هویتی کلید مقاومت در برابر استعمار فرهنگی بود. امام خمینی (ره) در عرصه فرهنگی، بازگشت به ریشه‌های هویتی را به‌عنوان راهی برای احیای هویت معرفی کرد. این بازگشت صرفاً به معنای نگاه به گذشته نبود، بلکه «بازخوانی انتقادی» و «نوشدن در پرتو سنت» بود. او معتقد بود که هرگونه پیشرفت اجتماعی و سیاسی بدون فهم درست از ریشه‌ها و اصالت‌ها محکوم به شکست است.

این رویکرد انقلابی امام(ره) باعث شد فرهنگ ایرانی اسلامی، جایگاه تازه‌ای بیابد، فرهنگی که در آن، ادبیات کلاسیک فارسی، شعر عرفانی، هنر اسلامی و مناسک دینی نه به‌عنوان میراثی مرده، بلکه به‌عنوان منبعی زنده و پویا برای ساختن آینده دیده شود همانگونه که خود امام(ره) در برخی زمینه‌های آن مانند شعر عارفانه از سرآمدان دوران است.

انقلاب اسلامی نیز به رهبری امام خمینی(ره)، تحقق عملی این نگرش بود. این نهضت، نه تنها به سرنگونی یک نظام سیاسی وابسته و دچار بحران هویت منجر شد، بلکه بازسازی کل ساختار هویتی جامعه را در پی داشت. در این انقلاب، مردم ایران خود را از نو شناختند، خودی که در آن، اسلام، عدالت، استقلال و فرهنگ ایرانی در هم تنیده بودند. این بازسازی هویتی باعث شد ملت ایران نه فقط برای بقا بلکه برای خلق تمدنی نوین بر اساس ارزش‌های ایرانی اسلامی تلاش کند، تمدنی که در آن انسان ایرانی با همه ابعاد معنوی و مادی خود به رسمیت شناخته می‌شود.

امام خمینی(ره) از منظر فلسفه سیاسی نیز دیدگاهی نو ارائه داد که هویت را به عامل اصلی مقاومت در برابر هژمونی فرهنگی و سیاسی غرب تبدیل کرد. امام(ره) با احیای روح هویت ایرانی اسلامی به خوبی نشان داد که هویت اصیل نه در تقلید کورکورانه بلکه در بازخوانی خلاقانه و مستقل از سنت‌های فرهنگی و دینی شکل می‌گیرد و از آن قدرت می‌یابد و عامل اصلی مقاومت در برابر تهاجم فرهنگ سلطه‌گر است.

امام خمینی(ره) بیش از هر چیز، معمار بازسازی هویت ایرانی-اسلامی بود، مردی که فلسفه، فرهنگ و سیاست را در هم آمیخت و نسلی را به سوی خودآگاهی و آزادگی هویتی رهنمون ساخت. امروز که ایران و جهان با چالش‌های متنوع فرهنگی، سیاسی و معنوی روبه‌رو هستند، آموزه‌های امام بیش از پیش راهگشاست. او به ما آموخت که تکیه بر هویت ایرانی-اسلامی، می‌تواند ملت ایران را در برابر دشمنان به پیش ببرد. ماحصل این نگرش بود که انسان ایرانی که زمانی به او القا می‌شد توان ساخت حتی لولهنگ (آفتابه گلی) هم ندارد، امروز در قله علمی و فنی دنیا نشسته و در زمره قدرت‌های بزرگ علمی، فنی و نظامی قرار گرفته و در پی دست یافتن به دانش‌های برتر در عرصه‌های مختلف است.

امام خمینی(ره) در جان میلیون‌ها ایرانی شعله‌ای روشن کرد که از خاکستر تحقیر، غربت و سردرگمی، شعله‌ور شد و راهی به سوی آزادی و عزت گشود. او مردی بود که به ما آموخت «ما فرزندان سرزمین ایران و ایمانیم و راه روشن عزت، استقلال و آزادگی خود را علی‌رغم همه خباثت‌های دشمنان بشریت ادامه خواهیم داد.»

خبر

رئیس ستاد انتخابات کشور:

انتخابات ۱۴۰۵ شوراها تمام‌الکترونیک برگزار می‌شود

رئیس ستاد انتخابات کشور با اشاره به آغاز فرآیندهای اجرایی انتخابات گفت: براساس هدف‌گذاری وزیر کشور، انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا در سال آینده به صورت تمام‌الکترونیک برگزار خواهد شد.

به گزارش ایرنا، علی زینی‌وند با اشاره به آغاز فرآیندهای اجرایی انتخابات، گفت: با توجه به اینکه فرآیندهای اجرایی انتخابات آغاز شده، انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا، انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس شورای اسلامی در برخی حوزه‌ها و همچنین انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس خبرگان رهبری را در اردیبهشت سال آینده در پیش داریم.

معاون سیاسی وزیر کشور اظهار کرد: با توجه به هدف‌گذاری انجام‌شده برای برگزاری انتخابات الکترونیکی و اجرای مدل تناسبی در تهران، نیازمند آموزش‌های مفصل مبتنی بر قانون جدید هستیم که این موارد نیز در این جلسات بررسی می‌شود.